

LBRIS

We know
books

CONSTANTIN ARGETOIANU

ÎNSEMĂRI ZILNICE

Volumul VIII

1 ianuarie - 21 iulie
25 octombrie - 31 decembrie, 1940

Paul Editions

1940

2 ianuarie 1940. „O victorie aduce alta“. După ce a cucerit Adealul, de Crăciun, Regele Carol s-a dus să cucerească Dobrogea, de Anul Nou. De data asta, platitudinile au fost rezervate „crainicilor“ de la Radiofonie; presa a fost ceva mai moderată. Au fost evocați Mircea cel Bătrân, toți Voievozii, până și poetul Ovidiu, dar nu s-a mers până a se spune că această scurtă vizită (de la orele 9½ la 13½) a schimbat mersul Istoriei Mondiale. Nici nu s-a definit comoda deplasare, ca fiind un act eroic. De ce nu stă Majestatea Sa, cu prilejul acestor vizite, puțin mai mult și nu vizitează trupele, de-a lungul graniței, aducând fiecăruia un cuvânt de îmbărbătare, oricât de mic ar fi el?! Ceea ce a fost și mai ciudat, e că a adus la Constanța și pe Nunțiul Papal, care și-a prezentat acolo felicitările Corpului Diplomatic. Cei din jurul Regelui au explicat ca fiind o idee genială a Majestății Sale această deplasare a horetiselilor de Anul Nou, căci a permis să nu se convoace întregul Corp Diplomatic și să se pună alături, unii cu alții, reprezentanții Puterilor beligerante. Poate că ar fi fost mai simplu să rămână Tătărescu la București și să vie Nunțiul să-l roage să transmită Majestății Sale felicitările colegilor săi. În fine, așa am avut la Constanța un discurs al Nunțiului Cassulo și altul al președintelui Guță, un fel de „Cassoulet de Poiana“ („Iahnie de fasole de Poiana“), dacă le-am băga pe amândouă în aceeași oală...

În schimb, Regele a vorbit foarte bine și foarte frumos. A spus ce trebuia să spună, și nimic mai mult. A insistat asupra faptului că înarmarea noastră este cu totul definitivă, că suntem doritori de pace, dar hotărâți să ne apărăm ce e al nostru, nu prin dispozițiunile tratatelor, ci prin hotărârile de la Alba-Iulia, de la Cernăuți și de la Chișinău. O lecție pentru Gafencu, prezent acolo, care, în ultima vreme, prea a pus înaintea clauzele unor tratate cam perimate, orice s-ar zice, și nu voința popoarelor și dreptul de autodeterminare, veșnic vii... Vorbise foarte frumos Regele și în ajun, la miezul nopții, la Radio. Regele vorbește întotdeauna bine, păcat că faptele nu corespund mai niciodată vorbelor... La București, am avut Te Deum la Patriarhie și apoi ne-am dus în față să-l felicităm pe Î. Prea Sfințitul Nicodim. Așa sta pe program.

La Mitropolie, eram numai eu, ca singurul Consilier Regal prezent. Nistor, cel mai vechi ministru, a venit să mă întrebe cum procedăm, căci Tătărescu nu îi lăsase nicio instrucțiune, nu îi spusese nimic. Am convenit împreună să nu spunem noi nimic, să treacă toți cei prezenți prin fața popii și să-l felicite, iar după ce vor fi trecuți toți, popa să ia cuvântul și să exprime urările celor prezenți, pentru țară și pentru Rege. Așa s-a și făcut, dar amicul Nicodim a pus picioarele în toate străchinile. A vorbit de război și a despărțit oamenii în două: cei fără frică de Dumnezeu, care au gonit credincioșii din biserică, cei care nu se închină Atotputernicului, ci lui Wotan, cei care nu respectă nici proprietatea, nici familia, nici dreptatea și cei care luptă împotriva lor. Dumnezeu va pedepsi și-i va prăvăli pe cei dintâi, dând izbânda celor buni. A și dat-o: cei răi sunt deja învinși. Noi, românii, nu putem sta decât alături de oamenii cu frica lui Dumnezeu, să ni-l țină Dumnezeu pe Rege, care înarmează țara și pregătește Armata pentru ceasul de luptă... și așa mai departe. Ne uitam unul la altul și ne gândeam: ce moașă-sa a păscut până acum idiotul acesta, de nu-și dă seama că sunt lucruri care nu trebuie spuse în gura mare!? Am convenit cu membrii Guvernului să se dea ordin la cenzură să nu lase să treacă nimic...

Regina Elisabeta mi-a trimis de Anul Nou un frumos „coupe-papier“ de baga și argint, însoțit de următoarele rânduri: *„Urările pentru 1940 sunt nenumărate și fără deslușire, dar cele pe care ți le trimit pornesc din adâncul inimii, înzestrate de o prietenie veche și sinceră. În același timp, îți trimit această mică amintire, care, stând pe masa-ți de lucru, aș dori să fie o dovadă statornică de recunoștință pe care o port celui care mi-a fost întotdeauna «un vrai ami»“.*

Ce deosebire, față de acele cuvinte seci, pe care mi le trimitea în fiecare an frate-său, Regele, nu mi le-ar mai trimite!

Nemții au vrut să înece și vasul „Tacona“, vasul auxiliar al cuirasatului „amiral Graf von Spee“, dar autoritățile din Montevideo au prins de veste și l-au schestrat. Nemții chiolălăe...

Statul nostru Major e informat că trupele rusești, înșirate de-a lungul Basarabiei, au fost toate retrase. Probabil că au fost trimise spre Finlanda, unde lucrurile merg tot mai prost pentru sovietici. În ziua de 31 decembrie, s-a terminat o mare bătălie, care ținea de 3 zile, în sectorul Suomisalmi. Rușii au fost cu desăvârșire bătuti și respinși, în dezordine, așa încât încercarea lor de a se îndrepta spre Golful Botnic a dat greș. Cu acest prilej, Armata Roșie a pierdut vreo 15.000 de oameni, iar finlandezii au capturat 27 de tunuri, 11 tancuri, 2 automobile blindate, 150 de camioane-automobile și 400 - 500 de căruțe încărcate cu provizii.

Și pe celelalte fronturi, rușii dau înapoi. Admirabila rezistență a finlandezilor ține mai departe...

Rezidentul din Cernăuți, Flondor, povestește că membrii Comisiei sovietice, care au tratat la Cernăuți reluarea traficului feroviar între noi și Galiția au rămas ca tâmpiți, față de ușurințele noastre de viață. Nu le venea, mai ales, să creadă că toate cele expuse în prăvăliile de comestibile erau la libera dispoziție a publicului... După terminarea negocierilor, agenții noștri de poliție au văzut cum acești nenorociți delegați au fost arestați, îndată ce au trecut granița, ca să nu povestească ce au văzut în România...

Moscova și-a rechemat ambasadorul de la Roma, după manifestațiile Italiei, în favoarea Finlandei și împotriva bolșevismului. Și Guvernul italian și-a rechemat îndată ambasadorul de la Moscova...

Italia nu renunță la antisemitism. Fascismul socotește că bolșevismul este un fenomen de origine iudaică și trage consecințele urii sale împotriva comunismului.

A ars palatul Cancelariei Papale. Nu pot desprinde din telegrame dacă este faimosul și splendidul palat „della Cancelleria”, de pe Corso Vittorio Emmanuele, sau un alt palat din Cetatea Vaticanului. Ar fi păcat dacă ar fi palatul construit după planurile lui Bramante, unul din cele mai frumoase și mai clasice edificii ale Renașterii...

Starea catastrofală continuă în Anatolia. Viscolul, ploile torențiale și inundațiile împiedică lucrările de salvare în localitățile greu încercate, după cutremur. Cu mari greutateți au fost scoase până acum de sub dărâmături peste 40.000 de cadavre. Bieții turci...

O adevărată comedie se joacă cu Tănase, afară din scenă. Sâmbătă, s-a spus că a murit de pneumonia care-l trântise la pat. A doua zi, duminică, decesul a fost dezmințit, dar mulți spuneau că s-a ascuns, ca să se poată vinde biletele la Cărbuș, de Sărbători. Alții afirmau că nu numai că n-a murit, dar că n-a fost nici măcar bolnav, că totul a fost înscenat, ca să se miște sufletele bune și să-l scape iarăși de faliment, cum l-au mai scăpat, după ce i-a ars o parte din recuzite... Cu Tănase nu se poate ști niciodată: e în stare să moară, făcând o piruetă comică!

Tănase e sărac lipit pământului, deși câștigă bani frumoși. După cum el singur mărturisește: „Am un cusur, deschid cu doi valetți...”. Mai toate paralele și le pierde la poker...

3 ianuarie. Acțiunea de ajutorare a Finlandei, pusă la cale de Anglia și de Franța, face mai mult rău decât bine nenorocitei țări. Căci mare ajutor, ajutor real, nu îi poate da nici Franța, nici Anglia. Dar Germania, în schimb, care până acum era cel puțin neutră în con-

flictul ruso-finlandez, începe să se teamă, ca nu cumva anglo-francezii să organizeze baze militare în țările scandinave și de acolo să creeze un nou front împotriva ei. Această teamă de un nou front, e una din cele mai mari griji ale Germaniei. Din cauza ei, nemții își accentuează acum politica în favoarea rușilor și îi vor ajuta împotriva Finlandei. Vor trimite tehnicieni și ofițeri să-i învețe pe mujici cum să facă războiul...Vai de Finlanda, în cazul acesta!

În mesajul său către poporul bulgăresc, Kiosseivanov a declarat, o dată mai mult, categoric, că Bulgaria nu va intra în război și că înțelege să-și realizeze revendicările prin pace și prin negocieri prietenești. Bulgaria nu se va amesteca în actualul război (până când va ști de ce parte va cădea victoria!!).

A murit ardeleanul Victor Deleu. E primul ardelean pe care l-am auzit vorbind, în 1917, la Iași, de pe pedestalul statuii lui Cuza, în Piața Unirii. Venise cu voluntarii ardeleni, din Rusia, era în uniformă și a vorbit frumos. Tânărul ofițer, atât de talentat și plin de avânt, ne-a încântat și l-am crezut om de mare viitor politic. Cine vorbea pe atunci de un Mihai Popovici, de un Severdan, de un Severbocu și de atâția alții, care au ajuns miniștri! Toată lumea vorbea numai de Deleu. Deleu n-a ajuns însă la nimic, și iată că a și murit...

Dunărea a înghețat de tot (azi, termometrul arată -10°), iar navigația s-a închis. Bucuria nemților, căci va trebui să-și mai strângă cureaua cu vreo două găuri...

Americanii au protestat energic la Londra, împotriva vizitării și confiscării curierilor americani, destinați Germaniei, pe vasele neutre și chiar americane. Totuși, englezii par a nu voi să revină asupra măsurii pe care se mărginesc să o explice.

Se pare că concediul ambasadorului englez la Moscova va fi mai lung. Ambasadorul se află la Londra și nu se va înapoia la post, până când raporturile dintre Anglia și Sovietsi nu vor fi clarificate. Și poate să se clarifice raporturile dintre ambele țări în așa mod, încât dl ambasador să nu se mai înapoieze deloc la post. Să dea Dumnezeu!

4 ianuarie. Un nou cutremur a umplut de groază Asia Mică. De data asta, epicentrul a fost la Yozgat, ceva mai la Vest, față de prima dată. Victime omenești au fost mai puține, dar case dărâmate, destule.

Inundațiile din partea apuseană a Anatoliei fac de asemenea ravagii mari. Numai râul Sakaria a luat mai bine de 5.000 de case, lăsând oamenii fără adăpost.

O adevărată catastrofa națională. Rușii și nemții trebuie să se bucure...

Mesajul cu care Roosevelt a deschis noua sesiune a Congresului e de frumoasă ținută și interesant. Roosevelt afirmă că nimeni în America nu vrea să trimită un soldat la război, dar deși America nu vrea să se lase târâtă în război, ea nu se poate dezinteresa de el și trebuie să facă toate eforturile pentru restabilirea păcii. Economicul tuturor țărilor se află în stare de strictă interdependență și ruina unora atrage, după sine, adânci tulburări în domeniul celorlalți. Roosevelt a încheiat, arătând ce a făcut de la izbucnirea războiului până azi. Mesajul lui Roosevelt a avut succes și a fost bine primit de majoritățile Congresului.

Agencia Stefani explică pentru ce ambasadorul italian Rosso a fost rechemat de la Moscova și pus în concediu. Măsura a fost luată, ca răspuns la plecarea noului ambasador sovietic Gorelkin, care, sosit la Roma cu scrisorile sale de acreditare, a plecat cu ele, fără să le mai prezinte, în urma manifestărilor antisovietice italiene.

Chestiunea Finlandei provoacă mare nervozitate la Berlin, unde lumea, ca și cercurile oficiale, se găsește între imboldurile sufletești naturale, favorabile Finlandei, și datoria politică, ce împinge spre Rusia aliată. Tendința generală e ca această chestiune să fie pusă pe alt teren. Nemții spun că oriunde se va ivi un soldat englez sau francez, va fi considerat inamic, împotriva căruia Germania va lupta. Prin urmare, atitudinea Reichului față de Finlanda va depinde de ajutorul pe care îl va primi din partea anglo-francezilor. Până acum, Germania n-ar fi intervenit în conflictul ruso-finlandez...

Ger mare, în toată țara. Termometrul variază între -10° (București) și -20° . Câțiva nenorociți au fost găsiți înghețați. N-am avut așa frig de mulți ani.

Toate nenorocirile dau peste Gr. Manolescu-Strunga, care a abuzat de noroc atâția ani. După ce a fost pus la domiciliu forțat, după ce, iertat, a fost exflisat totuși din FRN, iată că i s-au aprins și băile de la Strunga... Or fi fost asigurate, comenta un răuvoitor...

A ars și vechiul schit de la Peștera Ialomicioarei, o duioasă amintire pentru toți clienții Stațiunii Sinaia, care s-au plimbat pe acolo. Cu frigul acesta cumplit se întetesc și focurile.

Văzut ieri pe Urdăreanu, într-o chestiune privitoare la interesele Jockey-Clubului, iar cu acest prilej, am vorbit și ceva politică. Recunoaște că lucrurile nu merg, regretă mult plecarea mea (se face!) și m-a întrebat cum s-ar putea ameliora lucrurile. I-am spus răspicat că atât timp cât vor fi două Guverne, nimic nu va merge. Regele să-și ia toate răspunderile dictaturii. Să suprima postul de prim-ministru. Să fie el și Rege, și prim-ministru, și șef al FRN-ului. Să-i întrunească

o dată pe săptămână pe miniștri și să le dea instrucțiuni pentru coordonarea lucrărilor. Să-și numească unul, doi, trei secretari generali, doi sau trei urdăreni, dacă unul nu ajunge, dar să renunțe la un așazis șef de Guvern, care nu poate să facă nimic printre miniștrii care nu-l ascultă și un Rege care îi încalcă atribuțiile. Dacă Regele vrea să aibă un loctiitor, pentru zilele de guturai, să numească un vicepreședinte, în persoana celui mai vechi ministru sau a altui caraghios. Urdăreanu mi-a spus că va raporta Regelui sfaturile mele și că e sigur că o să-i placă. M-a întrebat dacă e conform Constituției o asemenea procedură. I-am răspuns că deloc.

Doar un lucru nu i l-am spus: că dictatură pentru gheșeftari nu se poate...

Eu am părăsit desigur „puterea“, fiindcă nu aveam niciuna și fiindcă două Guverne, din care unul pe deasupra mea, nu-mi conveneau. Dar nu încapă îndoială că și Regele a fost încântat să se scape de mine. M-am întrebat multă vreme de ce. Astăzi, sunt convins că „lipsa de fluid“ între mine și Suveran era din cauză că simțea în mine un adversar ocult al tuturor gheșefturilor și porcăriilor, pe care Camarila le pune la cale, în folosul material al Majestății Sale...

5 ianuarie. Fost ieri la cinematograful și m-a impresionat „jurnalul“. Pe rând, atac și bombardamente japoneze, în China; exerciții de tir, de bombardament și de apărare antiaeriană, în Statele Unite; bombardamente la Helsinki și în Finlanda; exerciții de tir antiaerian pe Coasta germană a Mării de Nord... Un infern! A înnebunit lumea întreagă; o boală de distrugere a năpădit peste toate popoarele! Cum o să ieșim din această stare de lucruri?

Când mă gândesc la viața liniștită pe care am dus-o până la vârsta de 44 de ani (1914), nu-mi vine să cred că tot eu am trăit acele fericite vremuri; îmi pare că-mi aduc aminte viața altuia, trăită demult, de veacuri... Cât conta viața unui om pe timpurile acelea!

Csaky, plecat în concediu, în Italia; va întâlni pe Ciano, pentru un schimb de vederi. După câte se afirmă din Roma, politica ungară e perfect de acord, în acest moment, cu cea italiană: „statu-quo“, în întregul Bazin dunărean.

Din Finlanda, veștile sunt tot bune, reiese că Armata rusească nu face cinci parale. Un batalion sovietic s-a predat finlandezilor, în întregime, după ce și-a ucis toți ofițerii. Aviația rusească e slabă, pe când cea finlandeză lucrează cu efect împotriva trupelor inamice.

Mis Unity Mitford, fiica lordului Readdesdale și amorează dezamăgita a Führerului s-a înapoiat în Anglia, după ce s-a vindecat. Îndată după intrarea nemților în Polonia, mis Unity a încercat să se

sinucidă, dar n-a murit. Acum, i s-a vindecat rana, dar tot țicnită a rămas.

În Germania, s-a creat „conducerea supremă a întregii Economii de Război“, ce i s-a încredințat lui Göring. Până aci, îndrumarea economică militară era distinctă de cea civilă. Ambele îndrumări s-au reunit acum în mâinile lui Göring, care avea deja conducerea părții civile și executarea planului de patru ani. Göring va fi ajutat de vechiul său colaborator Koerner și de generalul Thomas, specialist în aprovizionările militare. Dr. Funk va rămâne ministrul Economiei și guvernatorul Reichsbankului și-l va înlocui pe Göring, în caz de absență. Ministerul Economiei, ca și Banca, vor fi mai departe organe de execuție.

Această generalizare a acțiunii lui Göring, în materie economică, e o nouă dovadă a greutăților, în fața cărora se află Germania.

Gerul s-a înmuiat, termometrul a urcat la 5 - 6 grade, sub zero. La noi, în Oltenia, zăpada e de 40 - 50 centimetri, în Muntenia, mai mică, iar în Moldova, nu e aproape deloc. Gerul a făcut multe victime, de n-ar mai veni iar...

S-a răspândit vestea că von Papen va fi rechemat de la Ankara și numit la Roma. De la Ankara se telegrafiază că nu se știe nimic despre așa ceva.

Inundațiile Guadalquivirului au ajuns în provincia Sevilla, la nivel de catastrofă. Sute de case au fost distruse, oameni și vite, înecați. Și Mansanarezul a ieșit din albie și a produs mari stricăciuni în împrejurimile Madridului.

Olcovski, vulpoi bătrân, îmi face confidențe politice. Știe el că Guvernul Tătărescu nu va mai ține mult. „De ce“?, întreb eu.

„Fiindcă Iamandi e nerăbdător“, răspunde Olcovski... În realitate, Iamandi n-are nicio trecere, nerăbdător poate că e Regele, care, cu un Iamandi, poate să-și facă toate mendrele, pe acelea, pe care nici chiar un Tătărescu nu i le poate satisface. Până acum, Regele nu îndrăznește să-și bată joc de opinia publică până la gradul unui Iamandi, dar poate că formula mea, cu un simplu vicepreședinte, să-l ajute...

Caragea, consulul nostru general la Berlin, e în concediu, la București, și povestește prăpădul din Germania. Privatiunile au ajuns la extrem, lumea suferă nespus și e dornică de pace. Popularitatea lui Hitler e redusă la zero, dar, în patriotismul lor, ca să scape țara de dezastrul unei înfrângeri totale, nemții se strâng totuși în jurul lui. Caragea povestește că în ultima conversație pe care Hitler a avut-o cu Burckhardt, comisarul S.D.N.-ului, la Danzig, înainte de a ataca Polonia, acesta a prevenit pe Führer că anexarea Danzigului la Reich

ar însemna nu numai ruina orașului, care trăia doar din comerțul cu Polonia, dar și război imediat cu această țară. Hitler a râs și deodată un țipăt strident a ieșit din gura lui, s-a aruncat ca un nebun asupra feresterei și a început să muște perdelele... Burckhardt privea înmărmurit. După câteva secunde, Führerul s-a calmat, a revenit la masă și a reluat conversația... La ieșire, secretarii lui Hitler l-au întrebat pe Burckhardt dacă a fost mulțumit de audiență. Burckhardt a povestit tot ce s-a întâmplat, iar unul dintre aghiotanți a murmurat: „Pentru prima dată, n-a prevăzut...” și a tăcut. Din aceste cuvinte, Burckhardt a tras concluzia că Führerul suferă de atacuri epileptice, dar că le presimte și evită să vadă lumea în momentele de criză. S-a povestit și după întrevăderea cu Chamberlain, în septembrie, 1938, la Berchtesgaden, că Hitler ar fi avut un asemenea acces, dar atunci s-a aruncat pe canapea și a mușcat perna, în loc de perdele. Chamberlain a crezut că face teatru și a blamat o atitudine, care nu era demnă de un gentleman...

De la un epileptic la un nebun, deosebirea nu e mare, iar acum putem să pricepem mai bine multe, din câte s-au întâmplat...

Se spune că englezii trimit avioane peste Germania și aruncă cartele de alimente și de efecte perfect falsificate, încurcând astfel toate socotelile „economilor” germani! Încă o formă bizară a războiului actual: războiul cu cartelele!

6 ianuarie. Bobotează cu ploaie! Termometrul arată circa 0 grade. Cerul, posomorât, parcă ar fi suflet de muscal, dar mai bine așa decât gerul de acum câteva zile...

Demisie neașteptată a lui Hore Belisha din Guvernul englez. Belisha era ministru de Război din 1937. Telegramele sosite nu lasă să se întrevadă cauza acestei demisii. Belisha și Chamberlain au schimbat scrisori, prin care declară că niciun dezacord n-a existat între ei. Atunci, de ce s-au despărțit? Pentru Anglia, pentru prestigiul ei, prezența unui ovrei în fruntea Apărării Naționale era regretabilă. Din acest punct de vedere, demisia lui Hore Belisha e binevenită. În locul lui a fost numit Sir Oliver Stanley, ministrul Comerțului, iar în locul acestuia a fost numit Sir Andrew Duncan, un mare industriaș, din afară de Parlament. Și titularul de la Ministerul Informațiilor a fost schimbat: în locul lordului Mac Millan a fost numit dl John Reith.

Csaky a ajuns la Veneția. Ciano, grăsunul, a pornit din Roma, aseară, ca să-l întâlnească. Presa străină, dar mai ales cea italiană fac o gălăgie de neprețuit, în jurul acestei întrevăderi: s-ar crede că Ungaria e Împărăția rusească, de pe vremuri. Și Ungaria, și Italia cred că pot înlocui adevărata putere prin zgomot...

Finlandezii au pătruns pe teritoriul rusesc, iar luptele au loc acum la 25 de kilometri de graniță. Linia Murmanskului a fost distrusă în mai multe locuri - știre confirmată oficial - așa încât transportul trupelor sovietice spre Nord și aprovizionarea sunt compromise. Toate atacurile rusești din zilele trecute au fost respinse.

După informații din izvor finlandez, noul comandant al trupelor sovietice, Gregori Stern, n-ar fi ovrei, ci finlandez. Numele lui adevărat ar fi Georg Mattson și s-ar fi născut în Marienhann, în insula Aaland. Părinții lui trăiau în Finlanda până acum câțiva ani și erau cultivatori înstăriți. Încă un renegat...

Noi cutremure foarte ușoare au fost resimțite în Anatolia, fără să producă stricăciuni. În același timp, au fost înregistrate ușoare zguduituri și la noi în țară, în județul Muscel.

Restricțiile populației civile în Germania sunt groaznice. Până și merele au ajuns la cartelă, 4 pe săptămână, de om. Untul, 63 de grame, pe săptămână, pentru mâncat și gătit. Cafea, ceai, cacao, ioc. Dimineața, se recomandă „Deutscher Thee“ (ceai nemțesc), un fel de amestec de izmă, de trifoi și alte ierburi, o oroare. Pește, aproape deloc. Ouă, 60 pe lună, din care, de obicei, 58 sunt stricate și trebuie aruncate.

Chiar și pe cartelă, femeile trebuie să stea la coadă ceasuri întregi. Toată lumea blestemă... În gând!

Kronprințul a fost aclamat la Potsdam. A doua zi, primarul orașului „a dispărut“, iar Prințul a primit ordin să nu mai iasă din casă...

8 ianuarie. Colococontronsis a luat obiceiul să ne părăsească de fiecare sârbătoare. De Crăciun, s-a dus la Oradea și la Cluj, de Anul Nou, la Constanța, alaltăieri, de Bobotează, s-a dus la Chișinău. Platinutudinea comentariilor gazetărești, cu privire la aceste eroice etape e în scădere. Se vede că urletele mele, după plimbarea la Oradea și la Cluj, au avut efect. Mă întreb, totuși, cine poate fi salahorul de la *Universul*, care scrie: „Ostașii înșurubați pe glie“ (mai întâi, onorabile, se zice *insurupați*, nu înșurubați!) sau „se aud puternice armonii de alarmă!“ (la sosirea Regelui), ca să citez doar două perle.

Lăsând la o parte latura de vicleim a acestor deplasări, orice om de bun-simț nu poate decât să aprobe intenția Regelui, ca și cuvântările pe care le ține. Au fost toate bune, ultima, la Chișinău, excelentă. Prezența Regelui în Basarabia, afirmarea energică și solemnă a drepturilor noastre, consensul tuturor minorităților, prin glasul reprezentanților lor, au contribuit la liniștirea spiritelor de peste Prut, alarmate de toate câte s-au întâmplat în ultimele luni, și să dea de gândit muscalilor. Dacă nu sunt mulțumiți cu rahatul pe care-l mânăncă la granița finlandeză, să poftească pe Nistru...

A murit, ieri-seară, Gr. Trancu-Iași. Despre dânsul am spus odată că e singura broască, ce a izbutit să se umfle cât un bou. Dar o boală năprasnică îl slăbise în ultima vreme, de nu mai era de recunoscut. Armean simpatic, lucru rar, Trancu-Iași, cu toate micile lui cusururi, era un om cumsecade și avea doar prieteni. Dumnezeu îl crease contabil, iar eu, ministru, în 1920. A fost cel dintâi ministru al Muncii. „Ca fost prim-ministru... al Muncii“, avea obiceiul să spună el în zilele de specială umflătură...

Să-l ierte Dumnezeu și să-i fie țărâna ușoară!

Motivele demisiei lui Hoare Belisha n-au fost încă date în vileag, chiar și la Londra se discută asupra lor. Pare că nu sunt de ordin politic. Belisha a declarat că le va expune în fața Parlamentului.

În jurul întrevederii Csaky - Ciano de la Veneția, presa internațională și diferitele posturi de radio fac mare zgomot. Intră în metodele ungurești, ca și în cele italiene, să zăpăcească opinia publică, prin declarații și comentarii, ca să înșele lumea și să o facă să creadă în puterea fiecăruia din aceste State mediocre. Se pare că subiectul conversației, de astă dată, a fost, pe lângă apropierea maghiaro-iugoslavă o împăcare între unguri și noi. Pericolul comunist și poziția luată de Italia împotriva Moscovei, l-a împins pe Ciano să netezească drumul între Budapesta și București. Noi dorim ca încercarea italienilor să reușească, dar să nu-și închipuie că ei sunt arbitrii lumii. La Radio, de la Roma, s-a anunțat că, dumnealor, domnii Ciano și Csaky, discută la Veneția „Frunтариile României“. Să ne ierte: fruntariile României nu depind nici de dl Ciano, nici de dl Csaky, nici de ei, doi, împreună.

Din Finlanda, tot știri bune. De-a lungul frontului lor, finlandezii sunt stăpâni pe situație și împing operații cu forțe ușoare și rapide pe teritoriul sovietic. Un general finlandez, din regiunea Petsamo, a fost dovedit spion, s-au găsit asupra lui bani și documente rusești, așa încât imediat a fost împușcat...

Regele a decorat pe Ottescu (Nicu), cu Mare Cordon al Coroanei României. Pe lângă această știre, Ottescu îmi mai aduce una buimăcitoare: Titulescu a înnebunit de-a binelea și a fost internat. Știrea o ține de la Ionel Christu, nepotul lui Titulescu. Acesta l-a vizitat pe Titulescu luna trecută, cu prilejul sosirii sale în Italia, și a fost impresionat de starea în care l-a găsit pe fostul mare om. O stare de beatitudine, o stare de prostrație extraordinară! Locvacele om de odinioară nu mai putea lega două vorbe...

9 ianuarie, marți. O telegramă laconică din Paris anunță că Daldier și-a frânt piciorul. Niciun amănunt, afară de unul: primul-ministru nu și-a întrerupt ocupațiile...

În Statele Unite, s-a votat un nou credit de 1.300.000.000 dolari (vreo 400 de miliarde lei!!!), pentru sporirea Marinei de război. Noi, de când ne înarmăm, pe capete, de 2-3 ani, am cheltuit cu totul mai puțin de 50 de miliarde! Vai de sărăcia noastră!

Așa-zisa libertate valutară, organizată de Bujiu, a dus lira engleză la 2.000 lei, iar dolarul american, la 600 lei (cursurile de azi). Napoleonul de aur se vinde cu 4.000 lei...

Ziarele de azi aduc vestea unei mari victorii finlandeze. La Suomisalmi, sovieticii au fost complect învinși, au pierdut o divizie întreagă, 102 tunuri și 42 de tancuri... Pe toate celelalte părți ale frontului, rușii au fost respinși cu pagube.

Germania a oprit tanzitul de arme și de avioane italiene, destinate Finlandei, probabil, după cererea Moscovei... Reichul declară că a adoptat în conflictul ruso-finlandez o atitudine „de strictă neutralitate”. Oprirea transporturilor italiene și chiar sechestrarea unora din ele au făcut cel mai prost efect la Roma și la Milano. Că raporturile dintre Reich și Italia se răcesc din ce în ce, o mai dovedește și faptul că întâlnirea de la Veneția, dintre Ciano și Csaky, în jurul căreia italienii fac atâta zgomot, a trecut aproape nebăgată în seamă în presa germană. Fără să i se dea acestei întreveneri o importanță mai mare decât este, nu e mai puțin adevărat că de pe urma ei rezultă o dorință de pace în Sud-Estul european, clar exprimată și, ca atare, ea n-ar fi trebuit să-i lase pe nemți indiferenți. Dar s-a cam strâmbat faimoasa „Axă de oțel”.

Opinia publică începe să ceară Franței, din ce în ce mai mult, ruptura relațiilor diplomatice cu Rusia. De-ar putea ajunge chiar la război... Am fi scăpați!

În Londra, se discută încă, în jurul demisiei lui Belisha, dar nu se cunosc însă cauzele exacte ale acestei demisii. După gazetarii englezi din București, aceste cauze nu sunt de ordin politic. Plecarea lui H. Belisha ar fi fost determinată de neînțelegeri, de ordin organic, cu generalii mai vechi, care n-au aprobat toate reformele ministrului de Război. Unii din acești gazetari se întrebă dacă remanierea Cabinetului englez nu înseamnă un avans făcut Germaniei, pe calea păcii, oricât de neverosimil ar părea acest lucru. Într-adevăr, nemții au declarat că nu vor sta de vorbă cu englezii, pentru pace, cât timp un ovrei va fi în fruntea armatelor britanice, iar pe de altă parte, atât Sir Oliver Stanley, care l-a înlocuit pe Belisha, cât și John Reith, noul ministru al Propagandei, sunt foști germanofili notorii. John Reith avea portretul lui Hitler deasupra biroului său, iar azi, încă vorbește cu respect de Führer... Și când te gândești că, până mai ieri, acest